Fordítógép

„Hány oldalt kell önnek lefordítania? Húszat? Egy perc türelmet kérek!" A hagyományos „egy perc türelmet" az adott helyzetben csaknem szó szerint értendő: a fordítást elektronika végzi. A fiatal moszkvai szakemberek által kidolgozott, eredeti számítógépes fordítórendszert a moszkvai alkotó ifjúság kiállításon mutatták be. Az elektronikus fordítógép oroszul és angolul „tud". Akár egyes szavak, akár — nem hosszabb, mint 16 szavas — mondatok fordítására képes.

A tervezők még arra is megtanították, hogy felismerje a vezetékneveket, amire a gép általában nehezen képes. A számítógép „lexikona" 12 ezer, úgynevezett szóformát tartalmaz. A szükséges szó kiválasztásához 4 másodpercnél kevesebb idő kell. A fordítógép korrektorként is dolgozhat, felfedezi és kijavítja a nyelvtani hibákat.

Komphajó a Tiszán

A Tiszán közlekedik majd, Szegeden az az új komp, amelyet a Magyar Hajó- és Darugyár balatonfüredi gyáregységében bocsátottak vízre. A 40 tonna teher szállítására alkalmas vízi jármű próbaútját a Balatonon futja, csak ezután úsztatják le a Sión. A Magyar Hajó- és Darugyár balatonfüredi gyáregységében az idén négy komphajót építettek.

Tüzek és tanulságok

A Csongrád megyei Tűzoltó-parancsnokság felhívása

Aggasztóak a tények; Csongrád megyében *emelkedett az utóbbi hónapokban a lakóházakban, a háztáji és kisegítő gazdaságokban keletkezett tűzesetek száma*, a korábbinál jelentősebb értékek estek a lángok martalékául. Szeptember 1-től november végéig ötvenkétszer kellett a tűzoltóságnak lakóházi tűzhöz kivonulnia, a tüzekből közel hétszázezer forintos kára származott a lakosságnak. Hatósági jogkörénél fogva a tűzoltóság mindannyiszor megvizsgálta a tüzek keletkezésének körülményeit és felkutatja, hogy a történtekért *kit* terhel a felelősség. Tapasztalataik szerint *az okok a gondatlanságra és a tűzmegelőzés szabályainak figyelmen kívül hagyására vezethetők vissza.*

Hogy ez mennyire igaz, azt jó néhány példával illusztrálhatjuk. Elég, ha a közelmúltból idézünk.

Szabálytalanul, megfelelő kémény nélkül használta az olajkályhát a zákányszéki, IV. kerület 731. szám alatti tanya tulajdonosa. Emiatt október 5-én lángra lobbant a tízszer húsz méteres csirkeól tetőszerkezete, elégett 4 ezer 400 csirke és 10 mázsa táp. A veszteség: 90 ezer forint.

November 10-én Ópusztaszeren, a Karakás telep 535. szám alatt elégett (húszszor nyolc méteres ólban) 4 ezer csirke, megsemmisült a tizennégyszer négy méteres melléképület, a kocsiszín, 20 mázsa csirketáp, 10 mázsa tűzifa és 300 bála szalma. A tüzet házilag kivitelezett, szabálytalanul üzemeltetett, olajjal fűtött berendezés okozta, melynek közvetlen közelében gyúlékony anyagokat tárolt a gazda. Kára: 170 ezer forint.

November 24-én este Árpádhalomra, a Kossuth Lajos utca 50. szám alá kellett a tűzoltóknak kivonulniuk. Fóliából készült csirkenevelőjében szabálytalanul — nyomáscsökkentő nélkül — üzemeltetett pb-gázpalackos, nyílt lángú melegítőket a tulajdonos. A szerkezetet maga barkácsolta, az alomszalmához közel, gyümölcsös ládákra rögzítette. Így gyulladt meg a szalma, és égett le két egymás mellé épített, nyolcszor hatvan méteres fóliasátor. Bennük pusztult 21 ezer csirke, hamuvá lett 130 mázsa táp. A kár értéke közel 400 ezer forint.

Ugyancsak novemberben történt, hogy Tömörkényen, Petőfi Sándor utca 11. szám alatti lakásának melléképületében nem zárta el fűtés után a háziasszony a pb-gázpalack szelepét, és a gáztűzhely szabályzógombját. Az égőfejen keresztül kiáradó gáz megtöltötte a konyha légterét, s amikor az asszony ismét főzni akart, gyufát gyújtott, a gáz belobbant, felrobbant. Gy. A.-né első és másodfokú égési sérüléseket szenvedett. Hogy megelőzze a bajt, elég lett volna, ha betartja a gázpalack használati utasításában foglaltakat.

Ferencszálláson, a Petőfi utca 43. szám alatti ház lakószobájában az MH—63-as típusú olajkályha okozott november 9-én tüzet. Mivelhogy a tulajdonos nem a gyártó cég által kiadott használati utasítás szerint helyezte üzembe. Begyújtás után az előírt 10—15 percnél előbb adagolt több olajat, a tűztér és a kémény így nem tudott kellőképpen átmelegedni, nem alakult ki olyan huzaterősség, mely a nagyobb mennyiségű olajat segített volna elégetni. A tűz átterjedt az olajszabályzóra, a tömítések kiégtek, minek következtében az olaj a felfogótálcába áramlott, meggyúlladt. Mint kiderült, a tulajdonos nemcsak, hogy szabálytalanul használta a berendezést, elmulasztotta rendszeres karbantartását, takarítását is.

Érdemes megszívlelni a háztáji és a magángazdaságokban keletkezett tűzesetek tanulságait, mivelhogy nem mindegy, mekkora az állattartással, a termények tárolásával járó kockázat. Ha kellő szakértelem híján alakítják ki, számos veszély forrása lehet például az elektromos hálózat. Alomszalmás állattartás esetén folyamatosan kell ellenőrizni a helyiségek megvilágítását szolgáló villamos lámpatestek, kábelek, vezetékek, elosztók és egyéb berendezések műszaki állapotát. Ezeket csak szakemberrel szabad felszereltetni és javíttatni. Tilos a biztosítékokat áthidalni, értéküket megváltoztatni. Fűtésre csak a kereskedelemben kapható, engedélyezett típusú, kifogástalan műszaki állapotú készülékek használhatók. Gyúlékony anyagokat a használati utasításban foglalt távolságban szabad csak működő fűtőberendezések közelében tárolni. Az égéstermék elvezetésére szolgáló csövek nem lehetnek éghető anyagból. A füstcsöveket (csak megfelelően méretezett és karbantartott kéménybe csatlakoztathatók) hézagmentesen kell összeilleszteni, és legalább másfél méterenként fémbilinccsel a falhoz vagy az épületszerkezethez rögzíteni, úgy, hogy környezetükben általuk semmi meg ne gyulladhasson.

Fűtőolajat és egyéb tűzveszélyes folyadékot kizárólag jól záródó fém edényben szabad tárolni. Lakásban, ahol tüzelőberendezés is van, legfeljebb 50 liter fűtőolaj tárolható, egyenként maximum 25 literes edényben. Elkülönített (nem éghető anyagból készült) épületben, helyiségben házanként legfeljebb 250 liter fűtőolaj tartható. Propán-bután palackot a fűtendő helyiségben csak annyit szabad tárolni, ahány üzemelő fűtő-főző berendezés van. A palackot csak nyomáscsökkentővel (reduktorral) és szabványos nyomásálló tömlővel szabad a berendezéshez csatlakoztatni. A fűtőkészülékeket csak az arra jogosult szakvállalat (DÉGÁZ) helyezheti üzembe, a berendezések kétévenkénti felülvizsgálatát is a szakvállalatnál kell megrendelni. Szalmát, szénát, kukoricaszárat sem lehet az udvaron akárhol elhelyezni. Éghető tetejű épület mellett legalább 15; nem éghető tetejű és oldalfalú épület mellett legalább 8 méter távolság maradjon a kazlak és a házak között.

A tűzoltóság a közeljövőben ellenőrizni fogja, hogy a háztáji gazdaságokban betartják-e a tűzmegelőzési jogszabályokat. Amennyiben mulasztást észlelnek, szabálysértési eljárást kezdeményeznek. A Csongrád megyei Tűzoltó-parancsnokság kéri a lakosságot, hogy az eddiginél nagyobb figyelmet fordítson az előírások betartására.

Munkamódszer, munkastílus (1.)

Felelősséggel, lelkiismeretesen

Az idei év fontos eseménysorozata a pártéletben, hogy valamennyi pártszerv elemzi munkamódszerét, munkarendjét, munkastílusát. E kérdésekre mindenkor oda kell figyelni. Ami különösképpen aktuálissá teszi az onvizsgálatot: a nehezedő gazdasági körülmények között, amikor nem emelkedik az életszínvonal, amikor gazdasági egységek eredményeit nemcsak jó vagy rossz munkájuk befolyásolja, hanem konjunkturális nullámzások is, nehezebbé válik az elvi-politikai irányító munka, nagyobb feladat a párt iránt kialakult bizalom megőrzése. Ilyenkor nemcsak jó politikát kell követniük a kommunistáknak, hanem jól, eredményesen kell azt képviselniük. Sorozatunkban egy községi pártbizottság, egy gyári és egy szakszövetkezeti pártvezetőség tapasztalatait gyűjtöttük egybe.

— Már a tagkönyvcserék alkalmával tapasztaltuk, szükség van időnként kötetlen, őszinte légkörű beszélgetésre. Sok olyan dolgot elmondanak ilyenkor az emberek, amire testületi üléseken nem jut idő. Most, a munkamódszer, munkastílus kérdéskörét tárgyaló pártbizottsági ülés előtt is sor került ilyen beszélgetésre a pártbizottság tagjaival és a községben működő társadalmi és tömegszervezetek vezetőivel — mondja *Szűcs Istvánné*, a mórahalmi pártbizottság titkára.

— Több kérdéscsoport került napirendre: hogyan vélekednek a megkérdezettek a pártbizottság ellenőrző, irányító szervező munkájáról? Hogyan értékelik a testület munkáját, kapcsolatát a tanácsi, szakszervezeti, KISZ-vezetőkkel? Mi a véleményük a pártbizottság elvi irányító munkájáról? Megkérdeztük, a testületi tagok hogyan látják saját helyüket, szerepüket a pártbizottság munkájában. Hogyan érvényesül a demokratizmus a viták során? Az újonnan megválasztott testületi tagok hogyan illeszkednek a munkába? Milyen a kapcsolat a végrehajtó bizottság és a pártbizottság között? Ki, milyen aktívan vesz részt a testületi üléseken?

— *Ennek mi a jelentősége? Nem magától értetődő, hogy a pártbizottság tagjának olyanokat választanak, akiknek van véleményük a dolgokról, s azt el is mondják?*

— Azt tapasztaljuk, hogy az újonnan bekerültek és a fizikai dolgozók ritkán szólnak hozzá. Nem azért, mert nincs véleményük, hanem vagy mert nehezebben öntik formába, vagy előbb tájékozódni akarnak, hozzászokni az itt folyó munkához. Igyekszünk is ebben segíteni nekik.

— *A község lakossága zömében szakszövetkezeti tagokból áll. Milyen a párt kapcsolata ezzel a réteggel?*

— Az elmúlt húsz esztendő hatalmas fejlődést hozott a szakszövetkezeti tagok életében is. Ennek a fejlődésnek irányítója, motorja a párt volt. Ezt tudják az emberek, éppen ezért nem túlzás, ha azt mondom, tekintélye van Mórahalmon a pártnak.

— *Hogyan lehet ezt érzékelni?*

— Elsősorban úgy, hogy az emberek, kisebb-nagyobb közösségek gondjaikkal, megoldást, intézkedést kívánó ügyeikkel hozzánk fordulnak. Közügyekben bárhol, bármikor elmondják a véleményüket, mert azt tapasztalták, nem hiába teszik.

— *Hogyan lehet ezt elérni?*

— Szükség van arra, hogy a pártbizottság házatáján rend legyen. A testületi tagoknak megfelelő információik legyenek a lakosság helyzetéről, az egyes rétegek problémáiról. A szervezeti élet olajozottan működjék. Legyen a bizottsági tagoknak és az apparátus dolgozóinak kellő elméleti felkészültségük, politikai műveltségük, ami segít a jelenségek között eligazodni. Ez azonban még mindig kevés: a kommunistáknak át kell érezniük a politikai munka felelősségét. Aki lelkiismeretesen végzi a dolgát, már ezzel tekintélyt teremt az általa képviselt politikának is. A párt vezető szervei őszintén föltárják helyzetünket országos ügyekben; beavatják a közvéleményt döntési dilemmákba, egy-egy kényszerű intézkedés hátterét őszintén megvilágítják. Ezt tesszük mi is helyi jelentőségű, de az itt élőknek nem kevésbé fontos ügyekben. Bátorítjuk a pártbizottsági tagokat: képviseljék erőteljesebben az őket megválasztók érdekeit. Hogy a nagyobb közösségnek mi az érdeke, az a demokratikus vita során úgyis kialakul.

— *Hogyan értékelték az információk átadását?*

— Van rajta javítanivaló. Előfordul, hogy a pártbizottság nem tudja pontosan, mit csinál a vb, a hozott határozatokat hosszabb idő alatt imerik meg az alapszervezetekben, mint kívánatos lenne. A pártbizottság mellett működő munkabizottságok is dolgozhatnának olykor aktívabban. Ez a dolog gyakorlati oldala. Van elvi oldala is az információgyűjtésnek és továbbításnak: a beérkező információkat értékelni kell. Az egyik veszély: személyes sérelmek a közügy rangjára emelkednek, ha nem figyelünk rájuk eléggé. A másik veszély: ezzel az indoklással nem szabad kiszűrni azokat az információkat, amelyek esetleg nem tetszenek nekünk.

— *Pártépítés, utánpótlás?*

— Még egy adalék ahhoz az állításhoz, hogy Mórahalmon van a pártnak tekintélye: szívesen jönnek sorainkba fiatalok, fórumot, lehetőséget látnak a közös gond megoldására, színteret a közéleti munkára, a közügyek irányítására. Ez annál nagyobb eredmény, mert itt máig számottevőek a vallásos hagyományok.

— *A függetlenített párttitkárnak milyen a viszonya a mórahalmiakhoz?*

— Itt élek közöttük, a legtöbb ember személyes ismerősöm. Ha összetalálkozunk boltban, utcasarkon, szinte észrevétlenül térünk át személyes, családi dolgokról közügyekre. Amit általánosságban elmondtam a felelősségről, a lelkiismeretesség szükségességéről, azt a magam számára is fontos követelménynek tartom, és eszerint igyekszem végezni a munkámat.

Tanács István

Családi események

HÁZASSÁG

Pozsár István és Papp Andrea, Ökrös Tamás Bertalan és Józsa Margit, Kanalas János Károly és Joó Ibolya Mária, Petneházi Lajos László és Bökényi Márta, Bozóki Imre és Özvegy Ibolya, Szekeres István és Sebestyén Julianna Rozália, Domonkos László István és Németh Zsuzsanna, Bolgár Tamás és Tóth Ibolya Margit, Putyora Béla József és Árva Ágnes Mária, Zombori Attila és Fehér Virág, Nagy Szabolcs és Herczeg Katalin, Tóth György Pál és Tóth Katalin, Tóth Mihály és Szabó Terézia, Czibere László és Nohel Gizella Róza, Szabó Zoltán Ottó és Szappanos Gabriella Lívia, Tószegi Tamás István és Kiss Éva, Márton Ferenc és dr. Szabó Mária házasságot kötöttek.

SZÜLETÉS

Higyisán Auréinak és Csontos Zsuzsannának Daniella Dóra, Bürgés Józsefnek és Varga Ibolyának Ágnes, Bürgés Józsefnek és Varga Ibolyának Éva, Tanács Tibornak és Batiz Angélának Tímea, Rajtik Tibornak és Keresztény Editnek Ákos, Vajter Zoltánnak és Zombori Erzsébetnek Máté, dr. Kraszkó Károlynak és dr. Godó Magdolnának Károly András, Franzer Jánosnak és Gligor Teréznek János, Fülöp Istvánnak és Süli Piroskának Éva, Lévai Csaba Lászlónak és Kálmán Máriának Csaba, Lippai Attilának és Oskolás Piroskának Gergely, Kiss Andrásnak és Szentesi Erzsébet Anikónak Gergely, Méhész László Mihálynak és Horváth-Czinger Rózsának Gergely László, Mag Istvánnak és Rácz Noéminek Gábor, Török Ferencnek és Borka Máriának Ildikó, Farkas Dezső Lászlónak és Horváth Katalin Máriának Kinga, Győri Csabának és Deák Rozáliának Anett Linda, Csabai Ferencnek és Mákos Máriának Szilvia, dr. Csenke Lászlónak és Kraszikova Larisza Ivanovnának Ildikó, Kovács-Tanács Istvánnak és Kiss Juliannának Attila Zoltán, Vastag Ferencnek és Barbócz Aranka Gizellának Szabolcs, Rácz Zoltánnak és Lippai Margitnak Zoltán, Dumov Antalnak és Petróczy Agnesnek Antal, Bodor Jánosnak és Bíró Máriának Tamás, Pusztai Lajosnak és Varasdi Éva Máriának Éva Irén, Takács János Istvánnak és Temesvári Erikának Tamás Gergely, Turzó Ferencnek és dr. Czakó Anikó Arankának Balázs, Tóth Györgynek és Virág Valéria Juliannának Katalin Zsanett, Beke Rudolfnak és Császár Gabriella Máriának Dóra, Szűcs Istvánnak és Bálega Juliannának István, Tornyai Miklósnak és Czibolya Ilonának Krisztián, Hriczkó Andrásnak és Gedeon Rozáliának Dániel, Torma Istvánnak és Polyák Anikó Erzsébetnek Péter, Ruzsa Imrének és Tóth Erzsébetnek Márta, Csipei Károlynak és Forgács Máriának Mónika, Marton József Ferencnek és Szécsi Évának Éva Adrienn, Kolompár Istvánnak és Csurár Mariann Erikának Apollónia, Tisza Józsefnek és Idul Évának Adrienn, Barbócz Istvánnak és Hebik Erzsébet Katalinnak Rita, Nyiró Károlynak és Tóth Gabriellának Dániel, Békási Bélának és Kormányos Irén Máriának Bálint, Borbola János Józsefnek és Vass Magdolnának Tünde, Kálóczi Istvánnak és Kiss Erzsébetnek István, Turcsányi Mihálynak és Kasziba Klárának Gergely, Lakatos Sándornak és Sötét Erzsébetnek Sándor, Rózsa Sándornak és Pásztor Aranka Annának Judit, Varga László Almosnak és dr. Rakonczai Györgyi Zsuzsannának Zsófia, Gera Imrének és Cséplő Erika Klárának Erika, Ördögh László Vincének és Csányi Mária Magdolnának Gábor László, Terhes Mihálynak és Sípos Katalinnak Norbert Mihály, Novkov Zlátónak és Kopasz Ágnes Veronikának Branko, Magosi Józsefnek és Papós Erikának Andrea Szilvia, Bodó Tibornak és Rózsa Ildikó Katalinnak Gábor Tibor, Hódi Mihálynak és Baj Juliannának Petronella, Kövér Imrének és Hegedűs Juliannának Gábor, Börcsök Gyulának és Tandari Katalinnak Zsolt, Pigniczki Péter Istvánnak és Matovics Anikónak Krisztián, László Józsefnek és Farkas Anna Máriának András, László Józsefnek és Farkas Anna Máriának Tamás, Török Péternek és Stül Rozáliának Péter, Csák Tibor Istvánnak és Szalma Éva Juliannának Éva, Szalma Lászlónak és Vastag Gizellának Rita Gizella, Dicső Györgynek és Kéri Rozália Ibolyának György nevű gyermekük született.

HALÁLOZÁS

Gulyás Lajos, Csipkó Dezső, Pálfi Imréné Martonosi Ilona, Forgó István, Mándoki József, Papdi Imre, Chovanyecz Györgyné Majó Mária, Szabó Imre, Terbe Jenoné Domokos Katalin, Murvai Menyhért Györgyné Vecsernyés Mária, Juhász Mihály, Sándor Jánosné Gera Margit, Sorálov Sándorné Sándor Terézia, Olasz Mihályné Héjja Erzsébet, Hunyadi Jánosné Horváth Ilona Erika, Göbölyös András, Bender Ferencné Kiss Lívia, Sebestyén Ferenc, Sallai Jánosná Farkas Julianna, Gálzó Mária, Soós Vincéné Kovács Mária, Kocsis István, Turi Sándor, Demeter József, Czeroczki Pálné Kucsora Éva, Tillinkó János, Nagy Ferencné Kozenkay Mária, Ördög Istvánné Bezdán Viktória, Szabó Jánosné Tótandor Etelka, Stokker József, Ördög Antal, Zádori Mihályné Gyuris Viktória, Kocsis Márk, Meleg Ferencné Simon Mária, Kádár Péter, Szabó Józsefné Keresztúri Julianna, Virág Istvánné Pintér Mária, Mészáros Istvánné Szirovicza Erzsébet, Laczik Imre meghalt.

Szarvasok a tajgában

A Tenger-melléki Mezőgazdasági Intézet (Távol-Kelet) expedíciójának résztvevői felmérték a tengermellék egész területén élő japán szarvasok számát. A Szovjetunióban ez az egyedüli természetes telephelye a „Szovjetunió Vörös Könyvébe" bejegyzett ritka állatoknak. Az utóbbi években állományuk megnövekedett, és jelenleg 3500-ra tehető. Sokat használt a vadászati tilalom, az emberek gondoskodása a téli eleségről. A japán szarvasok erősen kötődnek telephelyükhöz.

A szakemberek véleménye szerint ez hamarosan oda vezethet, hogy a védett területeken túl sűrűn fognak élni. Ajánlásaikban a tudósok rámutattak: ezeket a szarvasokat más körzetekbe kellene telepíteni, hogy kedvező feltételek alakuljanak ki állományuk növelésére.